

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **večer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvo naj se blagovoljno pošilja naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravištvo „Slov. Naroda“.

Južna železnica in slovenščina.

x. Ko se je pred leti — bilo je za taborovanja — vozil slovenski rodoljub iz Gradca do Maribora, vprašal ga je nemški sopotnik, kje je meja mej Štirsko in Kranjsko. „Take meje mi ne poznamo“, odgovoril mu je rodoljub, „slovenska meja pa je tukaj (vlak se je ravno bil ustavil v Spielfeldu). Odtod naprej do jadranskega morja bivajo sami Slovenci.“ Omenjenemu sopotniku, ako ni bil podkovan v avstrijskih etnografskih razmerah, morala se je taka trditev zdeti neresnična, ali vsaj močno pretirana, kajti na svojem daljnem potovanju preko slovenskega Štajerja, Kranjskega in Primorskega do Trsta slišal je klicati postaje samo po nemški, videl je na železniških postajah nabite samo nemške oklice in slišal železniške uradnike občevati samo po nemški.

Tako je bilo pred 15 leti in tako je še danes ob vseh progah južne železnice vzlic mnogokratnim pritožbam v javnih glasilih in pri ravnateljstvu. Južna železnica, dasi več ko 600 kilometrov njenih prog teče po slovenskih tleh, ni le v

svojem vodstvu, ampak do najnižjega služabnika izključljivo nemško društvo. V javnem življenju, v uradih, povsod drugod pridobil si je slovenski jezik veljavo na domačih tleh, le južna železnica, kateri ravno Slovenci ne malo pripomajajo do njenega velikanskega prometa oholo prezira narod, po čegar ozemlju teče, ter ga s tem v gnetnem oziru oškoduje, v narodnem pa ponižuje.

Lahko bi navedli celo vrsto slučajev, v katerih so slovenske stranke gmotno škodo na denarji in času trpele, ker neso razumele uradnikov in sprevednikov. Pogostoma se prigodi, da slovenska stranka zgreši pravo postajo, ker ne pozna nemškega imena, s katerim jedino jo kliče konduktér. Vozi se naprej in ko zve za pomoto, mora še plačati za vožnjo nazaj do zgrešene postaje in pri tem veliko časa zamuditi. Isto tako je s tovari, kjer stranka zaradi neznanja jezika na vsprejemnih in oddajalnih listih nema nobene kontrole.

Pa ne le, da južna železnica sama neče upeljati slovenskih tiskovin, prigodilo se je celo na slovenskem Štirskem, da je kak oholi uradnik branil se vsprejeti tovrno blago na slovensko-nemški tovrni list, kakeršni so bili na Kranjskem navadni. Na primer bil je na Slovenjo-Bistriškem kolodvoru neki uradnik najnižje vrste, kateri je imel vsprejeti za prevoznjo v Ljubljano sod vina in zaboj s sadjem. Voznik, ki je pripeljal blago, izroči ga s slovensko-nemškim kolekovanim tovrnim listom. Ko ga tisti uradniček zagleda, vskipi mu furor teutonius in v sveti jezi kriči, seveda nemški, da na tak list ne vsprejme blaga. Ne dovolj, zgrabi list in ga raztrga na drobne kose. Voznik se po pravici huduje in po posredovanju stacijskega predstojnika se vendar vsprejme blago ter je moral vročerkvni Tevton spisati sam nov tovrni list in plačati kolek. Ko je o tem surovem in razžaljenem ravnarju poizvedel odpošiljatelj, pritožil se je naravnost pri generalnem vodstvu na Dunaji in vsaj toliko dosegel, da so se odslej vsprejemali brez ugovora slovensko-nemški tovrni listi.

Kakšnega političnega in narodnega mišljenja da je večina uradnikov južne železnice, zlasti na Štajerskem, in Koroškem, pokazali so zopet pri poslednjih volitvah za državni zbor. „S. Post“ poroča,

da neso le skoro povsod glasovali z liberalno stranko, temveč tudi z vsem svojim uplivom agitovali proti Slovincem. Mariborski sekcijski inženér Prochig je iz svoje pisarne pošiljal ukaze na vse strani, da morajo železniški služabniki glasovati za nemško-liberalce. Kondukteur Schäfer, ki ima v Karčevini volilno pravico, dobil je odpust na dan volitve, da je lahko v Karčevini glasoval za liberalca. Volitev v Cinzatu pri sv. Lovrenci se je ovrгла — izvoljena sta bila dva Slovence — ker sta južno-železniška uradnika reklamovala. Pri drugi volitvi sta oba prišla volit proti Slovincem, pa k sreči nič opravila. V dan državnoborske volitve v Mariboru svirala je godba južno-železniških delavnic ves dan na čast nemško-liberalnim volilcem, vzlasti „Deutsche Wacht“, da jih je tolažila za propad. Pri volitvi v mestni skupini Mariborski vodil je Fischer vse petakarje iz delavnic, da so glasovali za kandidata Aussererja, Slovincem in vladi nasprotnega. Isto tako delali so južno-železniški uradniki na Koroškem in nemo slišali, da bi ravnateljstvo bilo kdaj opominjalo svoje služabnike, da neso zato nastavljeni, prepirati se z narodom, mej katerim živé in s katerim imajo največ posla.

Vse drugače ravna vodstvo državnih železnic, kateremu na čelu stoji g. baron Czedit. Proglasili smo njegovo okrožnico z dne 4. junija 1885. v kateri zopet priporoča uradnikom, baviti se ne s splošno, ampak le s prometno politiko in ostro graja udeležitev agitacije pri volitvah, (ne da bi komu omejeval njegovo volilno svobodo), ker s tem dotičniki neso varovali one neutralitete, katero zahteva služba. Konečno takim uradnikom, kateri se bolj brigajo za politične zadeve, kakor za železniško službo, preti, da se bode v interesu službenih ozirov proti njim posluževal primernih naredeb, ako se bodo še utikali v političke agitacije.

Pa tudi v drugem oziru naj bode vodstvo državnih železnic vzgled vodstvu južne železnice. Nedavno smo poročali, da je vodstvo državnih železnic, dasi le kratka proga Ljubljana-Trbiž teče po slovenskih tleh, dalo vse tiskovine, oklice, instrukcije za železniške čuvaje itd. napraviti v slovenskem jeziku. Prijetno presenečeni smo bili, ko smo na

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

Dveintrideseto poglavje.

Pariška rodbina.

(Dalje.)

Saj imam še dovolj časa, papa, odvrnil je Henrik zdehaje. Sledeče leto mi bodeš najel utepalca.

Čemu? Kaj ti je treba kakor papigi narekati?

Vsak najme utepalca, odvrnila je Jenny z ramami zmajaje. Poglej le sina bankirja Petita. Kar nič ni znal, pravi bebec je bil. V treh mesecih pa so mu v glavo vlili kar celo enciklopedijo; celo njegovi izpraševalci so se mu čudili.

In tri mesece pozneje je nevednejši nego pa poprej.

Kaj to de! rekla je Jenny; bil je vender bakalar, in ta naslov dovede do vsega.

Postani tedaj tudi ti, sinko, ter ne čakaj bodočega leta; jaz hočem, da imaš s sedemnajstim letom že svojo službo.

Prej mora pač še izvršiti pravoslovje, odvrnila mi je žena.

Da, da, tri dolga leta v gozdiči (Bois de Boulogne) in drugod sprehajati se in nazadnje prestati dolgo bolezen, ki se izpit imenuje. Tri leta, najlepša leta svojega življenja izgubiti z lenobo ali z drugim žalostnim razveseljevanjem! O tem nečem ničesar vedeti. Henrik naj si najprej izvoli svoj poklic, svoj stan, potem pa naj se resnobno uči pravstva, ter je naj izvrši. Govori, sinko, kateri stan si si izbral?

Kateri je tebi ljub, odgovoril je, ter je mater objel. Jenny se mu je nasmehnila, kakor bi mu bila hotela reči: Potrpi, sinko dragi, oče ni pri zdravi pameti.

Ali nemaš za nič veselja, za nič poklica? vprašal sem Henrika.

Ne, papa, to je vaša skrb. Da le v Parizu ostanem, da jaham, ter se s svojimi prijatelji kratkočasim, vse drugo mi nič ni mari.

Dragi dečko, kako naju ima rad! rekla je Jenny, ter ga po kodrih gladkala.

Kratkočasiti se, vzkliknil sem, kdo te je priučil takih načel? Prijatelj, človek ni na svetu, da bi se kratkočasil. Delo, trud mu je zapoved božja,

brzda naših strastij, slava in sreča tega življenja. V Ameriki ni človeka tvojih let, ki ne bi bil popolnem nezavisen in ki ne bi se zavedal svoje dolžnosti in svoje časti.

Danijel, rekla je Jenny z očitno nemirnostjo, zakaj pač mučiš tega otroka, ki le želi tebi dopadati? Počakaj vender malo; storil bode, kar vsak stori.

To se pravi, ničesar ne bode storil.

Dobil bode službo.

To ravno je, kar sem rekel, odvrnil sem, razburjen po tej materni slabosti. Služba, to je imenitna beseda, moj sin postane služnik!

Kakor dandanašnji vsakateri, odgovorila mi je žena. Le pokaži mi jednega sina iz dobre rodovine, ki bi bil kaj družega. Zakaj hočeš ti biti čudak?

Kaj! rekel sem Henriku; ali nečeš rajši sam si poiskati svoje sreče in svoje stanje ustanoviti si le z lastnim delom in z lastno nadarjenostjo? Ali nezavisnost nič ne velja? Ali nečeš postati odvetnik, zdravnik, tvornik, kupec?

Zakaj mu rajši ne nasvetuješ, naj bi postal dišavar? rekla je Jenny z zaničevanjem, ki me je žalilo.

vseh postajah gorenjske železnice zagledali poleg nemških tudi slovenska naznanila.

Ako državna železnica za jedno kratko progo preskrbi vse tiskovine v slovenskem jeziku, smemo tembolj zahtevati, da južna železnica dalje ne odlašaja, zadostovati opravičenim zahtevam naroda, po katerega pokrajinah teče glavna proga in najvažnejše postranske. Južna železnica ima itak skoraj najvišje tarife za prevažanje ljudi in tovorov, o čemer je govoril v lanskem deželni zboru pokojni vitez Schneid, v železniškem svetu pa g. Luckman. Ne dovolj tedaj, da južna železnica izsesava ljudstvo po svojih pretiranih tarifih, žali še narod po agitaciji svojih uradnikov in popolnem preziranju deželnega jezika.

Če je železi, da se katera železnica podpravi, velja to v prvi vrsti o južni železnici, katera bi nikoli ne smela preiti v privatno last vsemogočnega francoskega društva in katera zdaj nema družega namena, nego napolniti Rothschildom njihove nikdar site žepe. Toda govoriti o brezozirnosti južne železnice glede tarifov in njenem obnašanju proti zidanju novih postranskih prog, nam bo še prilika. Danes smo hoteli le označiti njene razmere do slovenske narodnosti.

V narodnem oziru pa imamo pravico zahtevati:

1. da so na progah Spielfeld-Trst-Gorica, Maribor-Beljak, Pragersko-Čakovec in Zidani most-Brežice sami taki uradniki in služabniki nastavljeni, ki so slovenščine popolnem zmožni;

2. da se vsi javni napisi, oklici, naznanila na postajah napravijo tudi v slovenskem jeziku;

3. da konduktarji imena postaj tudi slovenski kličejo, kar je sicer že ukazano, pa se navadno ne izvršuje;

4. da so vse tiskovine, katere dobiva občinstvo v roke, ne le nemške, ampak slovensko-nemške.

Ker je južna železnica privatno podjetje, jej v taci stvareh državne oblasti nima naravnost zapovedovati, pa država ima vsakako vrhovno oblast in sme zahtevati od železnice, da v vsem svojem poslovanju tako ravnajo, kakor je na korist in v olajšavo občinstvu. Ko bi se oglašali pri vodstvu južne železnice ljudski zastopi, na primer kranjski deželni odbor, poslanci, okrajni ali občinski odbori, bi vodstvo moralo ozirati se na zahteve, ki gotovo neso pretirane in popolnem opravičene. Slovenci sami pa, ki imajo opraviti z južno železnico, naj varujejo pravice svoje narodnosti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. junija.

Kmetske občine volilnega okraja Hietzing-Bruck na Spodnjem Avstrijskem volile so v državni zbor liberalca Fischera s 186 glasovi. Protisemit Witmann dobil je pa 160 glasov. — Dr. Smolka baje ne bode več predsednik zbornice poslancev. Vlada namreč želi bolj energičnega predsednika, ki bode bolj znal galerijo in opozicijske poslance strahovati. To bode tudi potreba, ker se je število odločnih elementov

Kaj lepo, gospa! na svojo korist tehtati slador, je tedaj nekako sramotno, a za vlado pisma pečatiti in pobotnice nabirati in nabadati, pa je nekaj plemenitega, nekaj slavnega! In da se pride do tja, mora se prositi, beračiti, zatajiti svoje mnenje, prilizovati se ljudem, čegar rok bi se drugače nikdo ne dotaknil.

Vsakteri to stori, odvrnila je Jenny. Ali se ti držiš za modrejšega in krepostnejšega, kot vse drugi?

O predsodek! predsodek! vzkliknil sem. Paul-Louis ti imaš pač prav: Mi smo narod služnikov!

Jaz sem kar divjal. Široko stopaje sem hodil gori in doli po sobi ter sem z roko ob mizo udaril. Henrik pobesil je glavo ter molčal. Jenny ozirala se je za menoj vsa zbledela in s stisnjenimi ustnicama.

Danijel, rekla je, končaj, prosim te, ta smešni prizor, ne izpozabi, da ne morem prenašati tolike razdraženosti. Ko se ti bode ohladila kri, upam izpametoval se bodeš. A ta trenutek pač več ne veš, kaj govoriš.

Gospa, odvrnil sem jej, te besede, vpricho mojega sina izgovorjene, dozdevajo se mi jako neumestne; ne prezirajte dolžnega mi spoštovanja.

na levi precej povekšalo. Vlada bi bila narajši videla, da bi bil voljen predsednikom zbornice grof Henrik Clam Martinic. Ta pa neki ne mara vsprejeti te časti, pa tudi bi se težko dobila večina zanj, ker ima še v českem klubu mnogo nasprotnikov. Sedaj se pa govori, da bi predsednikom volili viteza Smarčevskega. — Poslanec Zallinger se baje zopet misli bolj trdno združiti z drugimi nemškimi konservativci. Spoznal je najbrž, da bi osamljen v državnem zboru ničesar ne dosegel. V petek je ta poslanec namreč v Klausenu bil sklical shod volilcev. Na tem shodu izjavil je, da bode zopet ustopil v Lichtensteinov klub, in rekel, da on želi, da bi se oba konservativna kluba zopet združila, ker se pa žalibog ne bode dalo doseči zaradi nasprotja mej konservativnimi vodjami. Zallinger je bil namreč največ kriv, da so se razklali nemški konservativci, a kakor se sedaj vidi, obžaluje svojo zmoto.

Cesar imenoval je dosmrtni člani **ogrske** gosposke zbornice: kamornika Josipa Barcsay-a, najvišjega dvornika cesarjeviča naslednika grofa Karola Bombellesa, generalnega ravnatelja Budapeštanskega delniškega društva velikega parnega mlina Konrada Burghardta, tajnega svetnika Kolomana Ghyczya, pisatelja Pavla Gyulaya, velikega župana Josipa Hertelendy-ja, Budapeštanskega zdravnika za oči dr. Ignacija Hirschlerja, pisatelja Pavla Hunfalvy-ja, vseučilišnega profesorja in podgovernja avstro-ogrske banke Julija Kautza, predsednika Budapeštarske trgovske in obrtne zbornice barona Friderika Kochmeistra, velikega trgovca Pavla Luczenbacherja, ravnatelja hipotekarne banke Antona Lukacza, vseučilišnega profesorja dr. Aleksandra Lumnitzer-ja, FML, Ivana Mariassya, prisednika septimviralnega stola v pokoji Stepane Melcerja, velikega župana Valentina Mika, veleposestnika Mixicha, najvišjega dvornika nadvojvode Josipa barona Ad. Nyarija, najvišjega dvornika cesarice barona Fr. Nopco, tajnega svetnika Pavla Ordody-ja, velikega župana Sigmunda Ormosa, velikega župana Nikolaja Pecla, nadžupana Budapeštanskega Karola Ratha, posestnika barona Ludovika Simonyi-ja, tajnega svetnika Pavla Somssicha, politehniškega profesorja Josipa Stoczka, državnega poslanca Karola Svaba, predsednika prve Peštanske hranilnice Karola Varady-ja in arhitekta viteza Ybla.

Vnanje države.

Kakor se govori, bode **papež** v kratkem imenoval tri nove kardinale in sicer Schiaffina, Capuciatra in Battaglija. Italijanski vladni krogi bi bili tudi zelo zadovoljni s tem imenovanjem, ker so vsi trije jako zmerni prelati.

Francoski senat zavrgel je volitve štirih senatorjev iz departementa Finistere, ker se je neki preveč duhovščina mešala v volitve in s svojim pristiskanjem ovirala volilno svobodo.

Italijanska ministerska kriza še ni rešena. Nobeden neče prevzeti ministerstva vnanjih zadev. Sedaj se govori, da Depretis poleg predsedništva prevzame sam začasno vodstvo vnanjih zadev, drugi ministri pa ostanejo.

V neugodnejšem položaji ni nastopila še nobena vlada, kakor sedaj konservativna na **Angleškem**. Kakor se iz izjav Gladstonovih razvidi, je trikrat prosil Salisbury vodje prejšnje vlade za podporo in ti mu neso nič drugega obljubili, kakor da bodo dovolili budget. Kar koli bode drugega poskusila nova vlada, se jej bode ustavila sedanja večina. Sploh se pa misli, da pri volitvah ne zmagajo konservativci. Mnogo jih je tega mnenja, da je Salisburyjevo ministerstvo poslednje konservativno ministerstvo v Angliji. Ko stopi novi volilni zakon v veljavo, ne bodo namreč v Angliji nikdar več zmagali konservativci. Zmerni liberalci in radikalci bodo sedaj glavni stranki v Angliji.

Novi **severnoameriški** predsednik Cleveland imenoval je Kelleya poslanikom Severnoameriš-

kih združenih držav na Dunaji. Dunajska vlada pa ni vsprejela tega imenovanja in Kelley, ki je že na potu v Evropo, se bode moral vrniti zopet v Ameriko. Uzrok temu je, da je pred leti Kelley v nekem govoru jako hudo napadal Italijo. Že lani je bil imenovan poslanikom v Rimu, pa ga Italija ni vsprejela. Avstrija ga pa tudi ne more, ker živi v prijateljstvu z Italijo.

V **Braziliji** se vse stranke bolj ali manj odkritosrčno bavijo z vprašanjem, ki se tiče osvobojenja robov. Novo ministerstvo, katero je v maji sestavil Joao Antonio Saraiva, je pri prvem nastopu v zbornici naznanilo, da se strinja s predlogom poslanca Adré Freury-ja. Po tem načrtu bi se vsi robi osvobodili v sedmih letih. Pred vsem bi se moralo po vsej državi izvršiti novo številjenje robov. Pri tem številjenju se mora naznaniti ime, spol, starost, rod in, če mogoče, tudi vrednost vsakega roba. Za vrednost pa ta projekt določuje neko maksimalno vrednost. Moški robi spod 20 let se ne bodo smeli ceniti nad 1000 milreisov (1 milreis je blizu 2 gld. 50 kr.), do 30 leta nad 800, do 40 let nad 600, do 50 let nad 400, do 60 let nad 200 milreisov. Cena ženskim robom se ima za 25 % nižje določiti. Robi, ki so spolnili šestdeseto leto, morajo še tri leta služiti pri svojem gospodarji, starši pa dobe svobodo s 65. letom. Oboji se pa morajo odkupiti od svojega gospoda za polovico cene, ki je določena za najvišjo starost. Na ta način osvobojeni bodo nadalje stanovali pri svojem gospodarji, ki jim je zavezan preskrbeti stanovanje, obleko, hrano in pijačo, v boleznih tudi postrežbo, zato mu pa bodo opravljali dela, ki so primerna njih močem. Mlajši robovi se pa bodo odkupili iz posebnega zaklada za polovico določene cene. Ta zaklad se bode nabiral iz posebnih, za to določenih taks in dohodkov, 5 % doklad na vse davke in carine in z vsakoletno izdajo 5 % državne rente. Nadalje določuje ta zakon, da se noben rob ne sme odpeljati iz pokrajine, v kateri je bil upisan, ko je bil objavljen ta zakon, izimši, če se je tudi preselil njegov gospodar. Osvobojenec bode pa moral 5 let po osvobojenju bivati v tistih občinah, v kateri je bil osvobojen, če ne, bode veljal za klateža in ga bodo obsodili k prisilnemu delu. Izvzeti so samo oni robi, kateri bi se preselili v drug kraj zaradi kake bolezni. Osvobojeni robi, ki ne bi hoteli delati, se bodo tudi obsodili k prisilnemu delu. Rob, ki bi skušal ubežati, zgubi za vselej pravico do osvobojenja, in kdor bi mu pomagal k begu, plačati bode moral veliko globo. Nadalje bode ta zakon določeval, da vse določbe, ki ovirajo osvobojenje robov, zgube veljavo.

Dopisi.

Z Dunaja 26. junija. [Izv. dop.] (Karavelova slavnost.) Kdor je prisustvoval Luben Karavelova večeru, ki ga je priredila bolgarska mladež na Dunaji, nikdar mu ne pride iz spomina prekrasna slavnost. Da si videl to slovansko mladež, ki jo je združil duh Karavelova, srce bi ti bilo utripalo veselja. Bolgarskih vseučilišnikov je jedva petindvajsetorica, a kar je primanjkovalo številu krepkih bolgarskih mladeničev, to popolnila je njih navdušenost, to pridodali so tudi slovanski vseučiliščniki raznih narodnostij. Osobito Slovencev bilo je toliko, da si jih redko kdaj videl tako mnogobrojno pri slovanski slavnosti, razen slovenske. Za njimi pridejo koj dični članovi hrvatskega „Zvonimira“, kiso ta večer igrali glavno ulogo. Predsednik Bolgarov g. D. Nestorov, visokoraščen, črnobradat, velesimpatičen mož, pozdravil je mnogoštevilne goste v imenu Bolgarov. Pevci „Slovenije“

Dragi moj, rekla je, ti si bolan.

Dovolj, zakričal sem, to milovanje je že najbolj nespodobno. Pokazati vam hočem, kdo je glavni rodbini. Kljub vašim predsodkom in vaši obupnosti prisilil bodem hčer, da se po svoji naklonjenosti omoži, sina pa bodem prisilil, da si izvoli stan po svojem okusu, da si izvoli nezavisen stan.

Danijel, ti si norec, rekla je Jenny s sklennimi rokami.

Jaz sem prav zdrave pameti, gospa in pokazati vam hočem, da sem gospodar v svoji hiši.

Nori, vzkliknila je žena ter jela se jokati; objela je Henrika, ki se je tudi začel jokati.

Ta trenutek so se široko odprle dvokrilne duri in napovedali so nam doktorja Olybrija.

Triinideseto poglavje.

Doktor Olybrius.

Pred seboj ga vidim še dandanes, kako je vstopil. Plešasto čelo z nekaterimi rudečimi kodri, ki so na desni in levi strani dol viseli, zlate naočnice, hlinjeno smehljanje, trojno brado, ki se je v globočini širokega ovratnika izgubljala, zelen frak, obrobjen s trakom vseh barv božje mavrice, vse je naznanjevalo bebca, ki je srečo imel. Za njim stopala sta, kakor dva sodna birača, odvetnik Reynard

in polkovnik Saint Jean. Prvi imel je prave oči domače kune, s katerimi je, kot je bila podoba, neprestano iskal luknje, da bi se vanjo skril, debeli polkovnik pa je na berglji težavno za seboj tlačil debel trebuh in svoj protin. Kaj naj pomenja ta čudnoliki prizor? Žalibog, le prepozno sem to na svojo škodo izpoznal.

Dobro jutro, lepa gospa, rekel je doktor Olybrius, prijemši jo za roko ter roko poljubivši? Le pazite; srce je najslabotniši stroj v ženskah; ne dajte se svoji občutljivosti umoriti.

Dobro jutro, doktor, nadaljeval je z viteškim glasom, molivši mi roko, katere si nesem drznil zavrniti. Veseli me, da ste ustali. Prihajam tudi kot prijatelj, a ne kot zdravnik. To sem rekel tudi tema gospodoma, ki sta kot soseda prišla za vas povprašat, in ki se nesta drznila z menoj vstopiti.

Dobro jutro, gospod Lefebvre, rekel je polkovnik. Panana duša! bili smo tedaj bolni? A krošnja je močna; veseli me, da vas vidim, pri moji duši!

Reynard ni klet, a s tako medenim glasom mi je izrekel dvoumen poklon, ki me je močno razžalil, da si prav nesem vedel, zakaj.

(Dalje prih.)

in „Zvonimira“ pod vodstvom Hrvata Floršića peli so prav lepo makedonske pesni. Tak bil je uvod. Spored vršil se je natanko. Odlikovali pa so se posebno „Zvonimirovi“ tamburaši, pokriti z jugoslovanskimi čepicami. Po dvakrat, trikrat morali so ponavljati slovanske komade. Nestorov govoril je potem v krepkih besedah o pomenu Karavelova za bolgarski narod, bolgarsko literaturo. Izmej pesnij dopadala je slovenska Ipavčeva „Domovina“, v kateri sta Hrvat Floršić (bariton) in Slovenec Bučar (tenor) odlikovala se s čistim in jako mlo zvonečim glasom. Hrvatske opere pevec pl. Hraljanović dobil je lavorov venec za svoje pesni. In da si čul navdušene govore pri komersu, kojemu predsedoval je predsednik „Zvonimirov“ g. Zmajić. Hrvat, Čeh, Bolgar, Slovak, Malorus, Rus, Slovenec — vsi govorili so navdušene besede za slogo, pobratimstvo, svobodo in vzajemnost slovansko. Izmej Slovencev govoril je predsednik „Slovenije“ g. Triller. Njegov govor bil je vsprejet navdušeno. — Izmej gostov mi je omeniti prošta votivne cerkve na Dunaji g. dr. Marschalla in dveh drugih Dunajskih duhovnikov, ki so jako hvallili petje in glasbo slovansko.

Od Farel pri Idriji, junija meseca. [Izv. dop.] Odrpito pismo Idrijskemu c. kr. rudniškemu ravnateljstvu.

Odkar nas je zapustil nepozabljivi bivši naš kaplan preč. g. A. R., nemamo nikakešnega šolskega zavoda, da ne govorimo o sedanji šoli „za silo“.

Naravno je, da so kmetski svetovalci naših podobčin vedno protestovali zoper ustanovitev šole pri Fari, ker iz Čekovnika, iz Srednje in Gorenje Kanomije pač ne bode mogoče pošiljati otrok v 1 do 4 ure oddaljeno šolo. Tudi so oni sami brez šole se preživeli do sedaj, in so trdno prepričani, da je tudi za njihove otroke skrbjeno dovolj, če se jim le podmeta in mleka da. Večkrat se je Fari od druge strani že obljubovala šola, a danes je ta zaviral, jutri smo pa že pozabili na Prifarsko šolo. V samih obljubah minolo je že dobrih deset let, in še se je nam ni nadejati.

Pri Fari in v bližnji okolici živi lepo število rudarjev Idrijskega c. kr. rudnika, ki imajo dovoljno število za šolo godnih otrok. Te rudarske obitelji so pač preuboge, da bi mogle pošiljati otroke v Idrijsko šolo in če ne glede na denarno stran, vzlasti radi daljave in nevarnih potov po zimi in ob deževnem vremenu. Pomislite, gospoda, da je pot dolga, negoden otrok bi moral po zimi že ob 6. uri zjutraj na pot, da pride v Idrijo o pravem času. In kdor pošilja otroke v Idrijo, mora jih pač vsaj za zimo tudi dobro obleči in obuti; to pa je težko, težko ubogemu rudarju — z obitelji.

Naši tovariši v Idriji imajo, rekel bi, šolo pred pragom, kjer se otroci njihovi marsikaj koristnega in lepega uče. Mi pa nemamo niti jednorazredne šole, kjer bi se naša deca vsaj za največjo silo pisati, čitati in računati učila. Naša deca ostaja brez vsakega pouka. Mi pa ničesar ne moremo storiti zanje. Sedanje šole „za silo“ ne moremo pripoznati in je ne moremo zmatrati — kot šolo.

Že od davna plačeval je Pri Fari bivajoči rudar mesec za mesecem, leto za letom svoj obulus za šolo; a koristi ni užival od tega nobene, niti je ne uživa, kajti iz že navedenih uzrokov pošiljal je in pošilja le redko kateri svoje otroke v Idrijsko šolo. Prošnje na nekem mestu pa so se v prejšnjih letih dosledno odbivale z neumestno motivacijo: da, komur je za šolo mari, pošiljaj svoje otroke v Idrijo.

Z ozirom na gori navedene razloge opozorjemo slavno Idrijsko c. kr. rudniško ravnateljstvo na naše odnošaje in na bodočnost naših otrok, ter v gotovej nadi, da sl. gospodi naše razmere neso neznane, udano prosimo, da nam blagovoljno pripomore pred ko pred do prepotrebne — vsaj jednorazredne šole.

Mož, ki bi nam do tega pripomogel, ostal bode nam vedno v hvaležnem spominu.

Več očetov.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je za pravo farne cerkve v Železni kaplji na Koroškem 300 gold.

— (Knezškof dr. Misija) podaril je društvu katoliških pomočnikov v Šent Vidu nad Ljubljano 50 gld. ter prevzel pokroviteljstvo tega društva.

— („Edinosti“) zadnje število zaplenilo je c. kr. državno pravdnštvo zaradi dopisa „Iz

Padrič“, v katerem se pripoveduje, kako se je v 13. dan t. m. vrlim „Skalašem“ odvzela trobojnica s črno-žoltimi trakovi. Več o tem v prihodnji številki.

— (Pogreb dra. Lud. Chrobata,) ki se je vršil 25. t. m. na Dunaji, bil je sijajen. Udeležilo se ga je toliko Dunajskega občinstva, da je bila cerkev sv. Petra v I. predmestji polna. Vsi slojevi Dunajske družbe bili so zastopani, posebno mnogo seveda kolegov umrlega, Dunajskih odvetnikov, mej katerimi videl sem naša rojaka dra. Pogazhnik in dr. Seshuna, dalje dr. Lenocha, Pokornija, Hasselwanterja itd. itd. Pevci „Slovenije“ in „Zvonimira“ pod vodstvom g. Bohinca peli so v hiši pokojnikov „Nad zvezdami“ in v cerkvi „Blagor mu“. Pokojniku darovanih vencev bilo je gotovo nad 50.

— (Učiteljska konferencija za okoličico Ljubljansko) bode letos v 3. dan avgusta ob 10. uri dopoludne v učilnici pri Sv. Petru v Ljubljani. Dnevni red: 1. Konferencija se otvori in volita se dva zapisnikarja. — 2. C. kr. okrajni šolski nadzornik poroča iz svojega nadzorstva. — 3. Kraj, kjer je šola, naj se v pogovoru z učenci popiše ter na šolski deski nariše. Poročevalca gg. nadučitelj Kermavner in učitelj Bregar. — 4. Kaj namerja in koristi pouk gospodinjstva in kako bi se učivo, oznameno v § 79 š. z., prav razdeliti na posamezne deklishe oddelke ter učiti dalo ob enem z ženskimi ročnimi deli? To poročilo morajo vse učiteljice šolskega okraja pisati ter do 25. dne julija predložiti okrajnemu šolskemu nadzorniku. — 5. Izbero se knjige za uk in čitanje v šolskem letu 1885/86. — 6. Predsednik knjižničnega odbora poroča o stanju ter računu knjižnice okrajno-učiteljske. — 7. Nasveti, da se naročijo nova pedagoška dela. Take nasvete je pisane doposlali predsedniku knjižničnega odbora vsaj do 25. julija. — 8. Volitev knjižničnega odbora za šolsko leto 1885/86. — 9. Volitev stalnega odbora v konferencijo okrajnih učiteljev za 1885/86. — 10. Samosvoji nasveti, ki naj bi se pisani doposkali c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku vsaj do 25. dne julija. Tudi letos razposlal se je ta dnevni red učiteljem v nemškem jeziku. Mi smo ga morali sami preložiti, ako nismo hoteli ignorovati dejanja, ki je važno za napredek našega osnovnega šolstva. Zopet letos javno vprašamo naše gg. okrajne nadzornike in slavni deželni šolski svet: Zakaj je nemščina v poslih slovenske ljudske šole na Kranjskem potrebna, ni-li umestniši jezik slovenski za učiteljstvo, ki je slovensko? Ker nemščina ni še uzakonjena kot državni jezik, ker mari-več slovenskemu jeziku gre v Slovincih pravica in prvo mesto, vprašamo še, kaj mislijo naši zastopniki v deželnem šolskem svetu, da le naprej puščajo v našem šolstvu to nepotrebno nemščarjenje?

— (Čudež v Pliskovici) je pri kraji. Oče otrokom, ki so pripovedovali o čudoviti prikazni, je nek gostilničar, ki je svoje otroke naučil, kako naj govore. Mož napravil je veliko dobička, kajti romarji so pri njem prav pridno pili. A sedaj mu je redarstvo to kupčijo ustavilo in ga zaradi sleparstva delo pod ključ.

— (Krvav dež) opazovali so gostje v Simonovej gostilni v Ljubljani preteklo nedeljo ob 7. uri zvečer. Ta zanimljiva, pri nas redka prikazen, bila je baje omejena le na nekoliko □ metrov in krvavi dež porudečil je prt na mizi, pesek in obleke gostov. Da je ta prikazen bábjevercem in klepetacem kakor nalašč, nam menda ni treba praviti.

— (Ponesrečil se je) šolski nadzornik in ravnatelj na Vrhniki, gosp. V. Levstik. Zadnji petek se mu je splašil konj in škočivšemu raz voza na tla se mu je noga zlomila na dveh mestih.

— (S Prema) piše se nam v 27. dan t. m.: V 142. šte. „Slov. Naroda“ se poroča, da so v Kilovčah pred nekaj dnevi namerili na podzemeljsko jamo, kar pa ni res. Nam, ki je ta okolica dobro poznata, je povsem znano, da bi v takem svetu zaman iskali podzemeljskih otlin, kajti skalovitih krajev pri nas ni. Na Kilovških tleh nahaja se jedina jama — železnična galerija, katera se pa Postojnski jami ne da in ne sme primerjati. Vreme imamo krasno, češplje obetajo letos srednjo letino, druga letina tudi še precej dobro kaže, samo sena bode najbrž več premalo, kot preveč. Sicer pa: Bog nam daj po dolgih slabih letinah saj letos majhen oddihljaj, kajti bore Notranjec ga je istinito potreben.

— (Bralno društvo na Krškem) priredi v dan 5. julija t. l. „veliko svečanost“

v proslavo slovanskima blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu s sledečim vspeedom: Predpoludne ob 10 uri velika sv. maša s slavnostno pridigo, pri kateri poje Krški pevski zbor Nedvedovo mašo: „K tebi srca povzdignimo“: popoldne ob 5 uri javna godba na trgu (igra Zagrebška gledališna godba;) zvečer ob 7 uri koncert na vrtu gostilne Gregoričeve, pri katerem Krški pevci pojejo; 1. Molitev, Jenko, zbor; 2. Njega ni, Foerster, četverspev; 3. Na moru, Jenko, zbor; 4. Kdo je mar?, Mašek, zbor s spremljevanjem godbe. Ustopnina h koncertu za s a m c e 60 kr., za rodbino 1 gld. — Rojaki, udeležite se mnogobrojno te redke slavnosti — tudi iz bližnje okolice, ter pokažite svetu, kako zna slovenski narod slaviti svoje dobrotnike! Odbor.

— (Vabilo k veselici,) katero napravi v nedeljo, dne 5. julija „Tržaško podporno in bralno društvo“ v proslavo slovanskih blagovestnikov bratov: sv. Cirila in Metodija na vrtu restaurant Požun pri sv. Andreji. Spored: 1. „Naprej“ — koračnica — D. Jenko — veteranska godba. 2. „Pozdrav“ — govori podpredsednik, gosp. V. Grebenc. 3. „Sablja moja“ — D. Jenko — poje „Slov. Vila“ iz Skednja. 4. „Banovci“ — koračnica — Titl — veteranska godba. 5. „Hrvaticam“ — zbor s samospievom — I. pl. Zajc — „Slov. Vila.“ 6. „Fest Ouverture“ — Sorti — veteranska godba. 7. „Velikonočna“ — S. Gregorič — deklamuje gospodičina A. Kobalova. 8. „Slovanska četvorka“ — Černy — veteranska godba. 9. „Ustaj rode“ — Gjur Eisenhut poje „Slov. Vila.“ 10. „Finale iz opere Nikola Šubić“ — I. pl. Zajc — veteranska godba. 11. „Govor“ — zgodovinski podatki o svetem Cirilu in Metodiju — I. Dolinar. 12. „Slovanska melodije“ — potpouri — Rieder — veteranska godba. 13. „Morje adrijansko“ — zbor — A. Hajdrih — poje „Slov. Vila.“ 14. „Patrijotični odmevi“ — potpouri — Rieder — veteranska godba. 15. „Rojakom“ — zbor — poje „Slov. Vila.“ 16. „Slovanska koračnica“ — Hajdrih — veteranska godba. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Ustopnina 20 soldov za osobo. Čisti dohodek je namenjen društveni blagajni; zato se radodarnosti ne stavijo meje. NB. Ako ne bode vreme ugodno, se veselica preloži na 12. julija.

Odbor Tržaškega podpornega in bralnega društva.

— (Akademsko društvo „Slovenija“) napravi v četrtek dne 2. julija t. l. redno sejo. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odbora. 3. Predloga odbora: a) o čitalnici; b) o letnem poročilu. 4. Berilo g. stud. phil. Markiča. 5. Slučajnosti. Lokal: I. Naglergasse 1. Wieninger's Gasthauslokalitäten. Začetek ob 8 uri zvečer. Gostje dobro došli! Ker je ta seja zadnja v tem tečaju, nadeja se obilne udeležbe odbor.

— (Kobila ukradena.) V 28. dan t. m. dopoludne mej cerkvenim pravilom ukrad je neznan tat na občinskem pašniku v Zagorji na Notranjskem kobilo rudečosive barve. Kobila ima na zadnji levi nogi pri kopitu malo bele dlake, črno grivo in črn rep. Na vratu je griva od komata nekoliko oguljena. Kobila je stara 7 let, vredna pa 140 gold., lastnik jej je Miha Kavčič, posestnik v Zagorji št. 12.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Rim 30. junija. (Oficijalno.) Depretis bode v sredo zbornici naznanil, da je on začasnó prevzel ministerstvo vnanjih zadev, Tajani pa pravosodno ministerstvo.

London 30. junija. Gladstone pravi v zahvali Midlothianskim volilcem, da akoravno na zopetno izvolitev ni mislil, ga vender dolžnost proti stranki veže, da vse, kar mora, stori za moč in jedinstvo liberalne stranke.

Zagreb 29. junija. Deželna vlada razposlala je vsem oblastvom okrožnico zaradi kolere.

Brno 29. junija. Povodom slavnosti nemških pevcev navstali so izgredi, na obeh straneh več osob zaprtih.

Dražďane 29. junija. Policija izgnala je od tukaj več českih delavcev in zaključila društvo „Česky klub“ baje zaradi socijalne agitacije.

Saarbrücken 29. junija. V jamah v Duderweilera bila eksplozija. 17 delavcev ubitih, jeden se pogreša.

Madrid 29. junija. V soboto v Madridu 2 zbolela, 1 umrl. V provincijah 1274 ljudi za kolero zbolelo, 566 umrlo. V nedeljo v

Razne vesti.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne.“